
PROTOKOLL FRA MØTE I FJORDFISKENEMNDA

TROMSØ, 09.03.2022

Sted	Kystens Hus, Tromsø
Dato	09.03.2022
Tid	Kl. 09–15
Tilstede fra FFN	Helga Pedersen (leder) Camilla Brattland Gunnleif Alfredsen Johan Arne Hansen (vara for Bente Aasjord) Willy A. Pedersen Forfall: Are Robert Strand Bente Aasjord
Til stede fra sekretariatet	Seniorrådgiver Bernt Bertelsen

SAK 1 – GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste godkjent.

SAK 2 – GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Møteprotokoll fra nemndas møte i Tromsø 03.-04.11.2021 er godkjent.

SAK 3 – ORIENTERING FRA SAMETINGET OM STATUS VEDR. ET ARBEID FOR EVALUERING AV FJORDFISKENEMNDA

Sametinget (adm.) v/rådgiver Vegar Jakobsen Bæhr orienterte om status for et forberedende arbeid for evaluering av Fjordfiskeremnda.

Vedtak:

Fjordfiskeremnda tar orienteringa fra Sametinget til orientering. Når Sametinget sender mandat til evaluering ut på høring, ber nemnda sekretariatet lage forslag til høringsuttalelse fra Fjordfiskeremnda, basert på diskusjonen i møtet. Høringsuttalelsen behandles deretter i nemnda på egnet tidspunkt.

SAK 4 – REGULERING AV FISKET ETTER TORSK I BREIVIKFJORDEN.

SEKRETARIATET ORIENTERER OM GJELDENE REGULERING

Sekretariatet orienterte om gjeldende regulering for fiske etter torsk i Breivikfjorden, jf. vedlagte saksfremlegg.

Fjordfiskeremnda tar orienteringa fra sekretariatet til orientering.

SAK 5 – ANMODNING FRA LØDINGEN, TJELDSUND OG SENJA KOMMUNER OM INNLEMMELSE I DET GEOGRAFISKE OMRÅDET FOR KYSTFISKEKVOTEN

På bakgrunn av anmodning fra Lødingen, Tjeldsund og Senja kommune om Fjordfiskeremndas tilslutning til innlemmelse i det geografiske området for kystfiskekvoten (sak 3 i nemndas møte 03.-04.11.2021), la sekretariatet frem oversikt over deltakelse og fangst i åpen gruppe i disse kommunene, jf. vedlagte saksfremlegg.

Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av nemndas medlemmer Camilla Brattland og Willy A. Pedersen, samt sekretariatet v/Bernt Bertelsen, som innen nemndas møte 31. august 2022 utreder hvilke prinsipper eller grenser som bør legges til grunn for nemndas råd i slike saker, med forslag til vedtak vedr. anmodningene fra ovennevnte kommuner.

SAK 6 – DOBBELTRÅL I REKEFISKET INNENFOR FJORDLINJENE

På bakgrunn av henvendelse fra fiskere med rekestrålere under 15 meter som er bekymret over at fartøy over 15 meter fisker effektivt med dobbeltrål på relativt små felt innenfor fjordlinjene (sak 4 i nemndas møte 03.-04.11.2021), orienterte sekretariatet om gjeldende reguleringer, deltakelse og bruken av dobbeltrål i fjordrekefisket i nord, jf. vedlagte saksfremlegg.

Fjordfiskeremnda tar sekretariatets gjennomgang til orientering, og gir sekretariatet fullmakt til å besvare mottatt henvendelse om denne saken.

SAK 7 – NEMNDAS BEHOV FOR KUNNSKAPSINNHEMING, SOM BESLUTNINGSGRUNNLAG FOR BEHANDLING AV RELEVANTE SAKER

Fjordfiskeremnda drøftet behovene for relevant kunnskapsinnhenting og saksforberedelse, som beslutningsgrunnlag for nemndas behandling av aktuelle saker.

Vedtak:

Fjordfiskeremnda konstaterer at det er et stort behov for å systematisere og hente inn kunnskap knyttet til Fjordfiskeremndas arbeidsområde. Nemnda retter en henvendelse til NFD for å be om et møte med politisk ledelse for å diskutere hvordan dette kan løses. Sametinget og fylkeskommunene kobles på.

SAK 8 – PRESENTASJON AV ORGANISASJONEN BIVDU

Inge Arne Eriksen ble oppkoblet på Teams, hvor han presenterte organisasjonen Bivdu; <https://bivdu.no>. Eriksen er organisasjonens leder.

Fjordfiskeremnda tok saken til orientering.

SAK 9 – HØRING OM FORSLAG TIL REGULERING AV SJØLAKSEFISKET

Miljødirektoratet har på høring forslag om endringer i bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag; <https://hoering.miljodirektoratet.no/Hoering/v2/2109>, med høringsfrist 31. mars 2022.

Fjordfiskeremnda sendte høsten 2020 innspill til høring av forslag til reguleringer i laksefisket i perioden 2021-2025, som dessverre ikke synes å ha blitt tatt i betraktning. Nemnda mener det er særs viktig at reguleringene tilrettelegger for at et kulturelt betinget sjølaksefiske kan videreføres, og vil fremheve dette i en ny uttalelse. Nemnda utarbeider en høringsuttalelse innen høringsfristen, som vedlegges protokollen.

SAK 10 – FISKE ETTER PUKKELLAKS

Sekretariatet la frem informasjon fra Miljødirektoratet om pukkellaks og forvaltningsstrategi i norske farvann, herunder om fiske etter pukkellaks i sjø.

Det var et stort innsig av pukkellaks i norske områder i 2021, og sommeren 2023 forventes en vesentlig økning av forekomstene. Forvaltningsansvaret for denne anadrome arten er tillagt miljøvernmyndighetene, som håndterer pukkellaksen som en fremmed art. Tiltak for nedfisking har imidlertid utelukkende vært rettet mot elvefiske, uten at det så langt har blitt iverksatt tiltak for nedfisking i sjø. Fjordfiskeremnda mener sjøfasen for denne arten må vies langt større oppmerksomhet, ettersom den trolig er både fangstbar og av høy kvalitet som matfisk mens den ennå er i sjøen.

Fjordfiskeremnda mener det er behov for en mer helhetlig forvaltningsstrategi for denne nye arten i norske farvann, basert på realistiske betraktninger av utfordringer og muligheter. Nemnda ber om at sekretariatet utarbeider et saksfremlegg om dette til neste møte.

SAK 11 – ORIENTERING OM FISKERIDIREKTORATETS PROSJEKT «*PILOT REGIONAL RESSURSFORVALTNING*»

Sekretariatet orienterte om Fiskeridirektoratets prosjekt «*Pilot regional ressursforvaltning*», som er et toårig prosjekt for å styrke forvaltningen av kystnære lokale fiskebestander. Det geografiske prosjektområdet er Andfjorden, Vågsfjorden og Solbergfjorden, hvor man ser nærmere på ulike bestander og fiskerier. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med bl.a. Havforskningsinstituttet, og det er lagt opp til høy grad av regional medvirkning. Det er et mål at man gjennom dette prosjektet skal utvikle arbeidsmåter/modell(er) for en bedre forvaltning av lokale bestander langs hele kysten.

Fjordfiskenemnda tar orienteringa fra sekretariatet til orientering.

SAK 12 – EVENTUELT

Ingen saker under eventuelt.

Sak 4 – Regulering av fisket etter torsk i Breivikfjorden

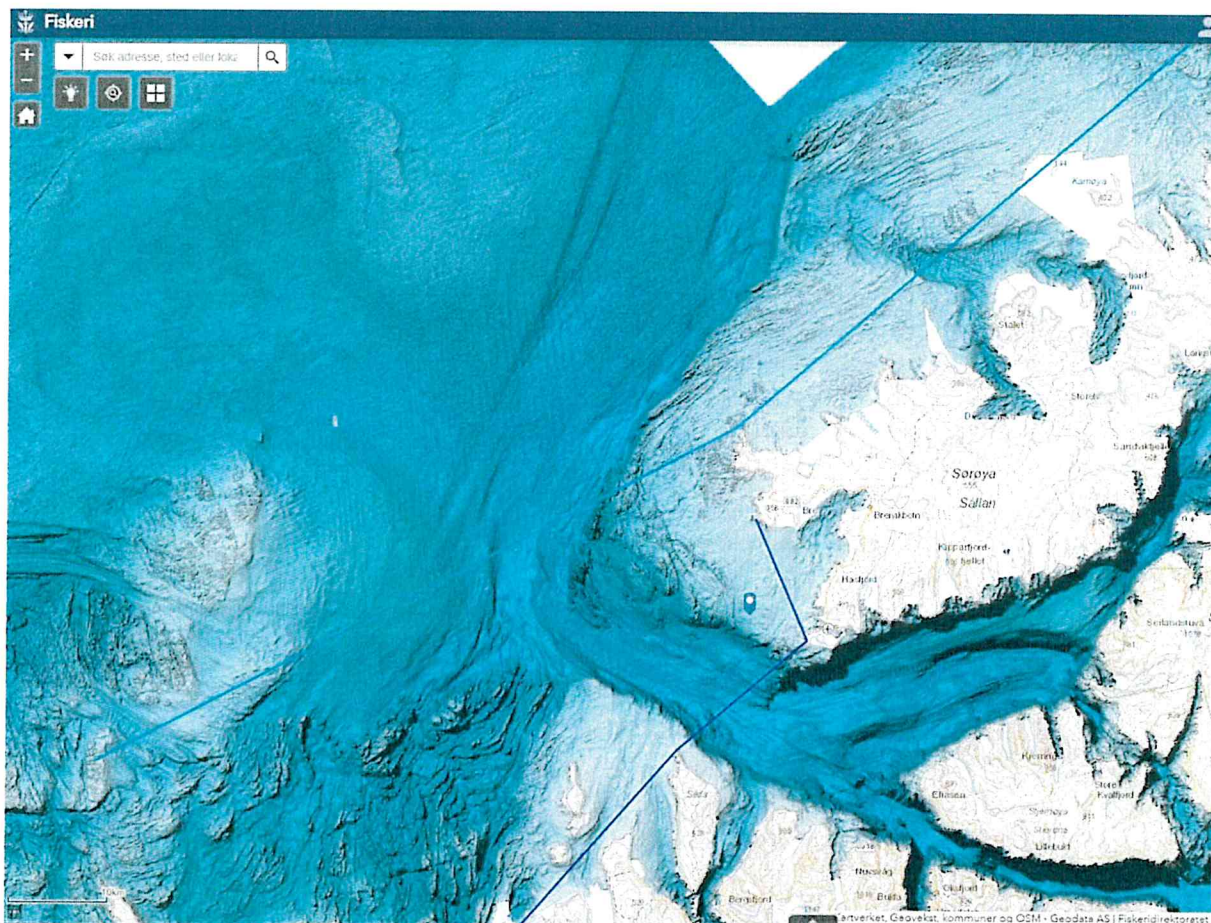
Kartutsnitt fra Breivikfjorden, fra oppslaget på <https://www.ifinnmark.no/5-81-1548482> om at «Små og store båter kjemper om den samme fisken: – Vi fisket aldri så langt inn» (se vedlegg):

Figur 1. Kilde: <https://www.ifinnmark.no/5-81-1548482>; «STOR OG LITEN: Slik så det ut i Breivikfjorden i dag tidlig. Den store båten er en 90-fots båt som ikke leverer fisken på land.»

Figur 2 er et oversiktskart for Breivikfjorden og omkringliggende områder, hvor fjordlinja (mørkelblå) og grunnlinja (lyseblå) er inntegnet. Posisjonen som fremkommer i figur 1 er avmerket på kartet (figur 2). Denne ligger ca. 2,3 nautiske mil (ca. 4,2 km) utenfor fjordlinja.

Figur 2. Den posisjonen som fremkommer på kartet i avisartikkelen er avmerket her. Mørkeblå strek viser fjordlinja og lyseblå strek viser grunnlinja.

Fartøy over 21 meter kan fiske torsk innenfor grunnlinja (men utenfor fjordlinja) i 1. halvår, mens disse fartøyene i 2. halvår må utøve ev. torskefiske utenfor grunnlinja. Det er bare fartøy under 15 meter som kan fiske torsk innenfor fjordlinjene. Det gjelder også et generelt snurrevadforbud innenfor fjordlinjene, med enkelte unntak for fartøy under 11 meter.

I vedlagte avisartikkel fremkommer (avslutningsvis) noen kommentarer og synspunkter fra NFD og Fiskeridirektoratet.

Sekretariatet har fått en oppdatering (pr. 01.03.2022) fra direktoratets reguleringsseksjon i Bergen, som lyder at det «er ikke så mye å tilføye, situasjonsbeskrivelsen i/ved Breivikfjorden stammer fra forrige uke, men er fremdeles den samme. Inntrykkene baserer seg på samtaler med et titalls fiskere fra alle redskapsgrupper i området, herunder større snurrevadfartøy og mange av de mindre garnbåtene. Det var ingen som hadde opplevd noen større utfordringer som kunne relateres til redskapskonflikt. Det ble vist til et mulig tilfelle i januar». Videre at «Vi skal frem mot sommeren vurdere regelverk som regulerer hvor kystnært de større fartøyene kan fiske, så får vi se hvilke endringer som kan være aktuelle».

Sak 5 – Anmodning fra Lødingen, Tjeldsund og Senja kommuner om innlemmelse i det geografiske området for kystfiskekvoten

Kystfiskekvoten

Av totalkvoten for nordøstarktisk torsk ble det årlig i perioden 2011 - 2020 gjort en avsetning på 3000 tonn torsk til ordningen med «kystfiskekvote». For 2021 og 2022 ble avsetningen satt til hhv. 3876 og 3028 tonn, etter at det som en oppfølging av kvotemeldingen har vært lagt til grunn at avsetningen til ordningen skal utgjøre 0,9 % av norsk totalkvote.

Kvantumet har blitt tildelt fartøy som fisker i åpen gruppe med eier bosatt i (alle kommuner i) Finnmark og Nord-Troms, samt enkelte kommuner i det øvrige Troms og Nordland som er omfattet av Det geografiske virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling¹ ("STN-området"). For Midt- og Sør-Troms gjelder dette nå seks kommuner, og i Nordland tre. Ordningen omtales som «kystfiskekvoten», som ble fastsatt første gang i 2011 av Fiskeri- og kystdepartementet som et tiltak for oppfølging av Kystfiskeutvalget (NOU 2008:5). Ordningen har vært innrettet slik at fartøy i åpen kystgruppe i ovennevnte kommuner har fått et kvotetillegg når ordinær maksimalkvote eller garantert kvote har vært oppfisket.

Tabell 1 viser de ordinære kvotene i åpen gruppe i 2022, slik de ble satt ved årets start.

Tabell 1. Kvoter i åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62° N i 2022, jf. § 21 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2022.

Fartøylengde	Maksimalkvote	Herav garantert kvote
Under 8 meter	11,0	9,0
8–9,9 meter	14,0	12,0
10 meter og over	15,5	13,5

Dersom fisketakten i vintersesongen blir lavere enn forventet, er det vanlig at kvotene justeres opp. Dette gjelder oftest maksimalkvotene, som kan være midlertidige.

Når det gjelder kystfiskekvoten, har kvotetillegget de to siste årene blitt satt til 8 tonn torsk pr. fartøy (garantert kvote) for fartøy over 8 meter. For å tilrettelegge for at avsetningen blir tatt, er det også her praksis for å tildele et maksimalkvotetillegg når man kommer litt ut i sesongen, eksempelvis ble det i 2021 satt et maksimalkvotetillegg på 10,5 tonn pr. fartøy med virkning fra 5. mai.

For mer detaljert statistikk om fangst, deltakelse pr. år og fylkesvis fordeling mv. i fisket i åpen gruppe og innenfor kystfiskeordningen, finnes det rapport om dette tilgjengelig på Fiskeridirektoratets hjemmesider;

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tall-og-analyse/Fangst-og-kvoter/AApen-gruppes-fiske-etter-torsk-nord-for-62-N>

¹ Troms: Karlsøy, Kåfjord, Nordreisa, Kvænangen, Lyngen, Skjervøy, Storfjord, Balsfjord, Sørreisa, Salangen, Gratangen, Lavangen, deler av Tromsø kommune, samt Tjeldsund kommune for det området som i 2019 var en del av daværende Skånland kommune. Nordland: Hamarøy og Evenes, samt Narvik for det området som i 2019 var en del av daværende Narvik eller Tysfjord kommune. Jf. § 22 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2022; https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-12-23-3886/KAPITTEL_6#KAPITTEL_6

Relevant tallmateriale finnes også i rapport fra en arbeidsgruppe (2016) med «*Forslag til en mer målrettet reguleringsmodell for Kystfiskekvoten*», på bakgrunn av at kystfiskekvoten frem til 2016 hadde blitt lite utnyttet;

<https://www.regjeringen.no/contentassets/676fe3f89fa24453b29c70eb1f26a6d0/rapport---forslag-til-ny-reguleringsmodell-og-virkeomrade--12135473.pdf>

Nærings- og fiskeridepartementet hadde ovennevnte rapport på høring. For den delen av forslaget som gjaldt geografisk virkeområde for kystfiskekvoten, var det flere av høringsinstansene (herunder Fiskeridirektoratet) som argumenterte for innføring av én enkel grense for kystfiskekvotens virkeområde. Når det gjaldt punktet om en ny reguleringsmodell for kystfiskekvoten, ble dette mindre aktuelt ettersom gjeldende modell med et kvotetillegg fra da av ble utnyttet – som følge av reduserte kvoter i åpen gruppe.

Deltakelse og fangst i åpen gruppe i Senja, Lødingen og Tjeldsund kommuner

På bakgrunn av at Senja, Lødingen og Tjeldsund kommuner har anmodet Fjordfiskerikommisjonen om å gi sin tilslutning til at disse kommunene blir omfattet av kystfiskekvotens virkeområde, ba Fjordfiskerikommisjonen sekretariatet om å utarbeide et saksfremlegg om mulige konsekvenser av disse kommunenes ev. innlemmelser i det geografiske virkeområdet for kystfiskekvoten (*sak 3 i nemndas møte 03.11.2021*). For synliggjøring av konsekvenser er det i det etterfølgende gitt en oversikt over antall fartøy som deltar i åpen gruppe i de tre kommunene, og vist hvor mange av disse som utnytter den ordinære kvoten i åpen gruppe.

Gjeldende modell for kystfiskekvoten innebærer at denne ikke belastes før fartøyet har fisket sin ordinære kvote i åpen gruppe. I 2020 og 2021 var det fartøy som fisket rundt 20 tonn torsk i åpen gruppe (uten kystfiskekvote), som følge av maksimalkvoteregulering, ferskfiskordning mv. Den garanterte kvoten i åpen gruppe for et fartøy på 10 meter eller større var imidlertid 12-13 tonn torsk de to årene. Vi kan derfor legge til grunn at fartøy som fisket mindre enn 10 tonn torsk i åpen gruppe i 2020 og 2021, ikke ville benyttet seg av eventuell kystfiskekvote.

Etterfølgende tabell 2 viser at det i Senja kommune i 2020 og 2021 var hhv. 54 og 45 fartøy som deltok i åpen gruppe, hvorav hhv. 20 og 15 fartøy fisket over 10 tonn torsk de to årene. For sammenligning er det i tabellen tatt med tall fra 2015, da Senja bestod av fire kommuner, som viser at totalt 17 fartøy i de kommunene den gang utnyttet sin kvote i åpen gruppe (kvoten var da ca. 15 tonn). Dette viser at det i Senja kommune de siste årene har vært ca. 15-20 fartøy som i betydelig grad utnytter fiskemulighetene i åpen gruppe, og som trolig er «i posisjon» til å nyttiggjøre seg en kystfiskekvote. Dersom vi legger til grunn at de 15 fartøyene som i 2021 utnyttet fiskemulighetene godt i åpen gruppe, også ville fisket en ev. kystfiskekvote (kvotetillegg på 8 tonn), ville dette ved full utnyttelse av garantert kvotetillegg utgjort 120 tonn torsk samlet sett. Dette tilsvarer 3,1 % av kystfiskekvoten (gruppekvoten) det året.

Tabell 2. Antall fartøy i Senja kommune som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Senja – 2021	25 (2,3)	5 (6,8)	15 (14,7)	45 (6,9)
Senja – 2020	24 (1,5)	10 (7,5)	20 (13,4)	54 (7,0)
Senja – 2015 (4 kommuner)	17 fartøy fisket over 15 tonn (dvs. bortimot kvote i 2015)			

I Lødingen kommune var det i 2021 kun 2 fartøy som fisket over 10 tonn torsk i åpen gruppe, mens det i 2020 var 5 fartøy, jf. tabell 3.

Tabell 3. Antall fartøy i Lødingen kommune som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Lødingen – 2021	4 (3,6)	1 (5,6)	2 (13,7)	7 (7,0)
Lødingen – 2020	1 (3,2)	2 (9,0)	5 (14,3)	8 (11,6)

Tabell 4 viser at det i den del av Tjeldsund kommune som også tidligere var Tjeldsund kommune (uten kystfiskekvote) var kun ett (og samme) fartøy som deltok i åpen gruppe i 2020 og 2021, og at fartøyets ordinære kvote i åpen gruppe ikke ble utnyttet.

Tabell 4. Antall fartøy i den del av (nye)² Tjeldsund kommune som også tidligere var Tjeldsund kommune (uten kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Uten kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Tjeldsund – 2021	-	1 (8,3)	-	1 (8,3)
Tjeldsund – 2020	-	1 (7,7)	-	1 (7,7)

For sammenligning viser tabell 5 antall fartøy i den del av (nye) Tjeldsund kommune som tidligere var Skånland kommune (har kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Tabell 5. [Kun for sammenligning] Antall fartøy i den del av (nye) Tjeldsund kommune som tidligere var Skånland kommune (har kystfiskekvote) som deltok i åpen gruppe i fisket etter torsk i 2020 og 2021, med gjennomsnittlige fangstkvanta (tonn) i parentes.

Med kystfiskekvote	< 5 tonn	5–10 tonn	> 10 tonn	Sum
Tjeldsund – 2021	1 (0,5)	2 (7,9)	8 (21,8)	11 (17,3)
Tjeldsund – 2020	2 (2,6)	1 (6,1)	11 (19,6)	14 (16,2)

² Tidligere Tjeldsund kommune og Skånland kommune ble fra 01.01.2020 slått sammen til (nye) Tjeldsund kommune. Kun fartøy hjemmehørende i tidligere Skånland kommune har tilgang til kystfiskekvoten.

Sak 6 – Fjordrekefisket i nord og bruk av dobbeltrål

Da det i 2013 ble etablert et generelt forbud mot at fartøy over 15 meter kan fiske innenfor fjordlinjene, ble det samtidig innført generelle unntak for noen fiskerier. Fjordrekefisket, dvs. fartøy under 65 fot (19,81 m) som fisker med reke-trål, var ett av disse. Det var enighet mellom fiskerimyndighetene, fiskerierorganisasjoner og Sametinget om et slikt unntak.

I 2020 og 2021 deltok 65 fartøy i fjordrekefisket nord for 62° N, jf. etterfølgende tabell 1. De aller fleste fartøy som deltar i dette fiskeriet (i nord) er over 12 meter (for håndtering av en reke-trål), mens største tillatte fartøylengde altså er 19,81 meter.

Tabell 1. Antall fartøy under 19,81 meter (65 fot) som har fisket reker (>500 kg) med trål nord for 62° N i 2020 og 2021, fordelt på fartøy under og over 15 meter.

Fartøylengde	Antall fartøy		Rundvekt (tonn)	
	2020	2021	2020	2021
Under 15 meter	54	56	783,4	815,5
Over 15 meter	11	9	350,2	291,8
Total	65	65	1133,7	1107,3

Tabell 2 viser tilsvarende tall for bare Nordland, Troms og Finnmark. Ved sammenligning av tabellene ser vi at størstedelen av aktiviteten er i de nordligste fylkene.

Tabell 2. Antall fartøy under 19,81 meter (65 fot) som har fisket reker (>500 kg) med trål i Nordland, Troms og Finnmark i 2020 og 2021, fordelt på fartøy under og over 15 meter.

Fartøylengde	Antall fartøy		Rundvekt (tonn)	
	2020	2021	2020	2021
Under 15 meter	45	45	758,2	786,6
Over 15 meter	9	8	347,0	287,7
Total	54	53	1105,2	1074,3

Fjordrekefisket med trål er et åpent fiskeri («fri» deltakelse). Når relativt få fartøy deltar, skyldes det marginal lønnsomhet i dette fiskeriet. Nord for 62° N er det bl.a. påbudt med sorteringsrist (for utsortering av fisk) i alt rekefiske med trål. Fiskeridirektoratets sjøtjeneste stenger rekefelt dersom prøvetaking viser for høy innblanding av fiskeyngel (små yngel på størrelse med reker) eller undermåls reker. I vedlagte saksdokument fra reguleringsmøtet høsten 2021 finnes nærmere detaljer om reguleringer i rekefisket nord for 62° N.

Rekefisket i nord er ikke kvoteregulert, ettersom det fiskes bare en mindre del av kvoterådene fra ICES. Salgslag kan imidlertid fastsette periodevis begrensninger ut fra markedsforhold.

Fiskeridirektoratet v/Utviklingsseksjonen er kjent med at ca. fem fartøy fisker med dobbeltrål i dette fiskeriet, hvorav minst to er under 15 meter. Det opplyses at lønnsomheten er «moderat» i dette fiskeriet, men at dobbeltrål gir 75 % fangstøkning, og således redusert drivstofforbruk pr. kg reker. Det kan argumenteres for at fiskeriet bør kunne utøves så rasjonelt som mulig, såfremt redskapsbruk ikke har negativ innvirkning på rekeressursen, andre ressurser eller miljøet. Dobbelttrål er i prinsippet det samme som enkelttrål, med den forskjell at man fisker over et bredere område og således kan spare tauetid og drivstoff.

FISKERIDIREKTORATET

SAK 9

Adm.enhet: Fartøy- og deltakerseksjonen i region Nord

Saksbehandler: Bernt Bertelsen

Telefon: 93437000

Vår referanse: 21/15396

Deres referanse:

Dato: 31.03.2022

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Fjordfiskenemnda - Oversendelse av hørings svar vedr. forslag om endringer i bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag

Fiskeridirektoratet region Nord er sekretariat for Fjordfiskenemnda.

Vedlagt oversendes innspill fra Fjordfiskenemnda vedr. Miljødirektoratets høring av forslag om endringer i bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag, med høringsfrist 31. mars 2022.

Med hilsen

Erling Johan Johansen
seksjonssjef

Bernt Bertelsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Torgarden 7485 TRONDHEIM

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet v/politisk ledelse	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet v/politisk ledelse	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet v/politisk ledelse	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	OSLO
Samediggi Sametinget	Åjovårgeaidnu 50	9730	KARASJOK

Vedlegg

Høringsuttalelse fra FFN - regulering av sjølaksefisket 2022

Utskrift av vedtak i Fjordfiskerikommisjonens møte 09.03.2022 – Sak 9 om høring av forslag til regulering av laksefisket i sjø og vassdrag

Fjordfiskerikommisjonen viser til høringsnotat av 18. februar 2022 fra Miljødirektoratet om «*Forslag om endringer i bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag*», med høringsfrist 31. mars 2022.

Fjordfiskerikommisjonens formål er å styrke forvaltningen av fjordfiskeriene, særlig med vekt på samisk bruk og denne brukens betydning for samiske lokalsamfunn. Kommisjonens virkeområde er Nordland, Troms og Finnmark fylker. Oppgavene til kommisjonen er blant annet å vurdere situasjonen og utviklingen for det lokale kystfisket, og fremme forslag om målrettede lokalt tilpassede tiltak som kan bidra til å styrke kystsamfunn og samiske lokalsamfunn. Tiltakene kan omfatte tema som rammebetingelser, rekruttering, mottaksstasjoner og andre infrastrukturtiltak.

Kommisjonen vil understreke at sjølaksefiske er en del av fjordfisket og kystfisket i fylkene kommisjonen har som virkeområde, og innenfor dette området er det også kommuner og områder der en særlig rett til fiske allerede er anerkjent. Både fiskere som omfattes av denne retten til fiske (åpen gruppe) og innbyggere i disse områdene som ikke omfattes av denne retten til fiske, fisker også etter laks i sjø fra privat eiendom eller fra stats- og FeFo-grunn. Om dette fisket faller bort, vil også viktige deler av det materielle kulturgrunnlaget for samisk kultur falle bort for begge gruppene. Dette vil være særlig prekært for den gruppen av innbyggere som ikke fisker etter torsk, hyse eller sei i åpen gruppe (jf. deltakerlovens paragraf 21), men som har fiske etter disse artene i tillegg til laks og høsting av naturressurser som del av sitt materielle kulturgrunnlag. Dette vil igjen føre til at muligheten til samiske bruksformer og utøvelsen av kultur begrenses eller gjøres umulig, som vil være et brudd på FNs internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter paragraf 27.

Fjordfiskerikommisjonen sendte høsten 2020 høringsuttalelse vedrørende forslag til reguleringer i laksefisket i perioden 2021-2025, som dessverre ikke synes å ha blitt tatt i betraktning. Kommisjonens tidligere innspill er fortsatt like aktuelle, og uttalelsen fra høsten 2020 oversendes (vedlegges) derfor nå på nytt i sin helhet.

Fjordfiskerikommisjonen viser videre til «*Hurdalsplattformen – for en regjering utgått fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet 2021-2025*», hvor det på side 23 under «*Fiskeri*» bl.a. fremkommer at regjeringen vil «*Sikre at de eksisterende rettighetene til fiske i sjøsamiske områder er reelle*» og «*Beholde et bærekraftig sjølaksefiske som en viktig næring og kultur- og tradisjonsbærer*». Kommisjonen legger til grunn at det allerede for sesongen 2022 må foretas vesentlige justeringer i reguleringene for sjølaksefiske om disse målene skal kunne oppnås. Herunder må det åpnes for tradisjonelt sjølaksefiske i de nordnorske (ytre) kyst- og fjordområdene, hvor fisket ble helt stengt i 2021, men hvor sjølaksefisket har vært viktig som både binæring og kulturbærer.

Fjordfiskerikommisjonen vil også presisere at innskrenkningene i fisket er et alvorlig inngrep i både private fiskerettigheter og folkeretten, særlig FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter paragraf 27 hvor Norge har forpliktet seg til å sikre det materielle kulturgrunnlaget for det samiske folket, inkludert fiske som leveveg. I St. Prp. 70 L (2011-2012) omtales retten til fiske for folk i Finnmark. Selv om denne retten i dag er slått fast og begrenset gjennom deltakerloven til å omfatte torsk, hyse og sei, er det ikke utelukket at denne retten også omfatter sjølaksefisket. Lakse- og innlandsfiskeloven inneholder ingen tilsvarende paragraf

som kan angi terskelen for inngrep i det materielle kulturgrunnlaget som sjølaksefisket utgjør. Dette er en tilbakevendende problemstilling for hva som er rammene for endring av reguleringene for laksefisket i forhold til folkeretten.

Fjordfiskeremnda ser behovet for en bærekraftig forvaltning også av laksefisket som del av fjordfiskeriene. Dette må imidlertid skje på en måte som også tar hensyn til samisk bruk og kulturgrunnlag. Derfor vil nemnda understreke behovet for en terskel for regulering av laksefisket som ikke griper inn i det materielle kulturgrunnlaget for samisk kultur på en måte som gjør at bruken opphører helt. Fjordfiskeremnda etterlyser derfor en utredning av retten til fiske etter laks i sjø og elv som del av det materielle kulturgrunnlaget for samisk kultur.

VEDLEGG:

Utskrift av vedtak i Fjordfiskeremndas møte 02.09.2020 – Sak 3 om høring av forslag til reguleringer i laksefisket i perioden 2021–2025

Fjordfiskeremnda viser til høringsnotat av 20. juni 2020 fra Miljødirektoratet om «*forslag til nye forskrifter for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag*», med høringsfrist 6. september 2020.

I høringsnotatet foreslås et totalforbud mot tradisjonelt kilenotfiske etter laks i nærmere 40 (av totalt 47) «forvaltningsregioner» f.o.m. 2021, samt forbud mot bruk av krokarn også i Finnmark fra samme tidspunkt. Det tradisjonelle sjølaksefisket er viktig som binæring og kulturbærer i mange nordnorske kyst- og fjordområder, og en eventuell gjennomføring av forslaget vil i praksis innebære en total utradering av dette. Sjølaksefisket inngår for øvrig i det materielle grunnlaget for sjøsamisk kultur og næring, og da ikke bare i Finnmark.

Miljødirektoratet har begrunnet forslagene med nye føringer fra Klima- og miljødepartementet (KLD). I høringsnotatet på side 4 er dette begrunnet slik:

«I forbindelse med revisjonen av fiskebestemmelsene fra 2021 har Miljødirektoratet mottatt nye føringer for regulering av fiske med faststående redskap i sjø, jf. brev fra Klima- og miljødepartementet datert 17. desember 2019 [med lenke]. Der framgår det at føre var-prinsippet skal tillegges betydelig vekt og at det i reguleringene skal tas spesielt hensyn til de svakeste bestandene. Direktoratet er videre bedt om å vurdere å ikke åpne for fiske i ytre fjordområder og eventuelt kyststrøk der laks fra bestander under reetablering inngår i fangstene, slik at reetableringen av laksebestandene kan skje så raskt som mulig. Dette skal vare fram til bestandene har et høstbart overskudd...»

Med en slik begrunnelse vil det i realiteten aldri kunne åpnes for sjølaksefiske langs kysten på såkalt «blandede bestander», såfremt ikke alle elver oppnår solide bestander – hvilket neppe vil bli status på noe tidspunkt. Fjordfiskeremnda vil i denne sammenheng påpeke allmenn kunnskap om at det er lokale forhold i de enkelte vassdrag som er avgjørende for vassdragets status/bestand, og at det aldri har blitt dokumentert eller sannsynliggjort at sjølaksefiske på såkalt «blandede bestander» utgjør noen trussel mot bestander i «utsatte» vassdrag. Påstander om at dagens sterkt regulerte sjølaksefiske utgjør noen trussel for de svakeste bestandene, er

kun et argument som nyttes av de som representerer elveinteressene, som bare ønsker å vri siste rest av utbyttet fra det tradisjonelle sjølaksefisket over til elveinteressene.

Fjordfiskenemnda vil også påpeke at de nye (ovennevnte) føringene fra KLD, som ligger til grunn for Miljødirektoratets ekstreme forslag, aldri har vært gjenstand for nødvendige utredninger i tråd med bl.a. utredningsinstruksen, noe nemnda vil gjøre Regelrådet særlig oppmerksom på.

Fjordfiskenemnda reagerer også på høringsforslaget om at man i medhold av lakse- og innlandsfiskeloven skal innføre et «nasjonalt forbud» mot alt fiske etter saltvannsfisk i sjøen i en 100-meters sone utenfor definerte grenser for elvemunninger. Forslaget er begrunnet med et ønske om «*et mer enhetlig regelverk, for å skape større forutberegnelighet for publikum, og for å lette håndhevingen av regelverket*». Fjordfiskenemnda vil påpeke at dette vil være altfor vidtrekkende, ettersom det utøves både kommersielle fiskerier og fritidsfiske etter saltvannsfisk i angjeldende områder. Dette er i stor grad direktefiskerier med redskapstyper hvor risikoen for bifangst av anadrom laksefisk er minimal, eksempelvis fiske med flyndregarn. Grensen for elvemunning er ofte definert langt ut i sjøen, og ytterligere 100 meter fra denne grensen kan innebære relativt store områder. Fjordfiskenemnda mener at eventuelle forbud mot fiske etter saltvannsfisk i slike områder må begrunnet konkret for de enkelte områder og ev. gjelde spesifikke redskaper som anses problematisk for anadrom laksefisk. Nemnda minner for øvrig om at direktefiske etter saltvannsfisk skal reguleres av fiskerimyndighetene med hjemmel i havressursloven, noe som fremgår av det etablerte lovverket. Nemnda gjør også oppmerksom på at en slik vidtrekkende regulering uansett ikke kan innføres uten at forslaget først sendes på høring til organisasjonene som representerer fritidsfiskere i sjøen og til yrkesfiskerne.

I høringsnotatets punkt 4.2 er det vist til at KLD har bedt Miljødirektoratet synliggjøre hvordan hensynet til internasjonale forpliktelser overfor samene er vurdert opp mot bestandshensyn og annen relevant lovgivning. Etter Fjordfiskenemndas vurdering har direktoratet ikke gått inn i substansen på dette temaet. De foreslåtte reguleringene vil virke negativt inn på sjøsamisk kultur og næringsvirksomhet, og vil føre Norge lenger bort fra sin forpliktelse om å legge til rette for samisk språk, kultur og næringsutøvelse.

Lovgivningen som styrer øvrig marin høsting (havressursloven og deltakerloven) har svært sterke formuleringer som forplikter staten til å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og sikre retten til fiske for personer som bor i sjøsamiske områder. Selv om dette lovverket ikke inkluderer fiske etter anadrome arter, burde det likevel ikke være en prinsipiell forskjellig tilnærming til samisk bruk avhengig av om man fisker torsk eller laks.

Når det gjelder trusler mot villaksen og negative påvirkninger på bestandene, må oppdrettsnæringa forvaltes på en måte som hensyntar villaksens framtid. Villaksen må hensyntas når oppdrettslokaliteter tildeles. Luseproblemet må bekjempes og rømming må reduseres til null.

Fjordfiskenemnda har tidligere påpekt det som svært uheldig at KLD er tillagt forvaltningsansvaret for anadrom laksefisk, og at dette ikke ligger til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) som har forvaltningsansvaret for viltlevende marine bestander. Norge har utviklet en fiskeriforvaltning for marine bestander som anses som verdensledende, både mht. gjenoppbygging av bestander og kommersiell høsting/utnyttelse av reproduksjonspotensialet. Viktige bestander er bygget opp til historisk høye nivåer, som

dermed har gitt grunnlag for rekordstor høsting og lønnsomhet i fiskeriene. Forvaltningsansvaret forplikter også mht. en legitim fordeling av høstingsrett, kvoter og øvrige reguleringer i fisket.

Tilbakeblikk

Laksen lever store deler av livet i sjøen, og sjølaksefiske i kombinasjon med andre fiskerier har lang tradisjon på kysten. Det synes ikke naturlig at KLD skal ha forvaltningsansvaret for anadrom laksefisk. For villaksen har det fra forvaltningens side blitt uttrykt bekymringer for bestandssituasjonen over mange år, samtidig som interessenter i elvefisket har ønsket at en større del av beskatningen skal skje i elvene. Det ble i sjøen innført drivgarnforbud allerede i 1989, og i perioden 1993–2007 ble antall kilenøter og krokarn redusert fra ca. 6000 til knapt 2000. Følgelig ble fangstene i sjø redusert betydelig. I årene før drivgarnforbudet ble rundt 80 % av fangstene av villaks tatt i sjøen, mens fangstandelen i sjø var redusert til 55-60 % de siste årene før nye reguleringer ble innført i 2008.

Dagens sjølaksefiske foregår med tradisjonelle kilenøter (ruseredskap) og krokarn fortøyd til land. Fisket er en gammel tradisjon, og knyttet til en grunneierrett på linje med grunneierrettigheter langs elv. Tillatt fisketid i sjøen har gradvis blitt betydelig innkortet, og til dels forskjøvet ut av sesongen for innsiget av laks til kysten, med den konsekvens at stadig færre deltar i dette fisket. Krokarn er betydelig enklere å håndtere enn kilenot, men dette redskapet har siden 2003 vært tillatt kun i Finnmark – hvor det i høringen nå også foreslås forbud.

Da det i 2008 skulle innføres nye og enda strengere reguleringer i sjølaksefisket, uttrykte Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) i sin høringsuttalelse at det ikke forelå forskningsresultater som tilsa at det allerede sterkt begrensede fisket i sjøen utgjorde noen trussel for laksebestandene. FKD påpekte videre at det er særinteressenter i elvefisket som fremstiller sjølaksefisket som en trusselfaktor. Rapporter fra ICES har vist (og viser fortsatt) at de nordlige nordøstatlantiske bestandene av villaks har full reproduksjonskapasitet, og Havforskningsinstituttet uttrykte at det ikke syntes å være behov for nye begrensninger i sjølaksefisket og tilrådte at nye tiltak og reguleringer eventuelt burde iverksettes på en mer målrettet måte i elvene for økt vern av de mest sårbare bestandene. Nye reguleringer bar således preg av å være en ytterligere omfordeling av villaksressursen fra sjø til elv. Det ble imidlertid lagt til grunn en enighet om at innstramminger i sjølaksefisket og elvefisket måtte være balanserte, slik at man opprettholdt gjeldende fangstfordeling mellom sjø og elv. Det var foreslått nye reguleringer for elvefisket som visstnok skulle redusere beskatningstrykk og fangstkvantum i elvene tilsvarende som i sjøen.

Etter 2008 ble fangstene fra sjølaksefisket sterkt redusert grunnet stor reduksjonen i antall redskaper i sjøen, som følge av redusert fisketid – som særlig sør for Finnmark var blitt forskjøvet ut av den egentlige sesongen for et rasjonelt fiske. I 2011 kommenterte Statistisk Sentralbyrå fangststatistikken for sjølaksefisket slik på sine nettsider: *”Det har vore nedgang i fangsten dei seinare åra. Sterke reguleringar i fisket frå og med 2008 førte til rekordlåge laksefangstar i 2008 og 2009. I 2010 blei fisketidbestemmingane stramma inn i kyst- og fjordområde i store delar av landet, og fangsten minka ytterlegare.”* På samme tid hadde man i forvaltningen av fisket i elvene begynt å akseptere «fang og slipp» som en form for regulering, med et skille i fangststatistikken mellom «*avlivet laks*» og «*gjenutsatt laks*». Dette til tross for at bl.a. Rådet for dyreetikk hadde frarådet innføring av «fang og slipp» som forvaltningstiltak i Norge, og til tross for at FKD hadde besluttet at forvaltningen ikke skal ta i bruk dette som et offentlig forvaltningstiltak. I rapport fra 1998 uttalte Rådet for dyreetikk at

«Dersom fiskebestanden er for liten til å tåle beskatning, er alternativet etter Rådets syn å ikke fiske». I en uttalelse fra det danske «Dyreeriske Råd» i 2013 beskrives «Catch and release» som uakseptabelt, og det ble vist til at «I lighed med de tyske og schweiziske overvejelser mener Rådet, at der skal være en fornuftig grund til at fiske. Efter Rådets opfattelse er det at fange en fisk, og dermed påføre fisken en ulempe, alene for fornøjelsens, spændingens og oplevelsens skyld, uden planer eller ønsker om at tage den med hjem men blot for at sætte den ud igen, ikke en fornuftig grund...».

I perioden f.o.m. 2012 t.o.m. 2018 ble samlet sett bare 43,1 % av fangsten fisket i sjøen. Om man medregner «gjenutsatt laks» i elvefisket, var andelen fra sjølaksefisket kun 37,1 %. Til tross for denne utviklingen har det ikke blitt lempet på reguleringene i sjølaksefisket, og fra forvaltningens side er dette heller ikke foreslått. Nå foreslås det altså derimot en total utfasing.

Villaksforvaltning på elveinteressentenes premisser

I forvaltningen av villaksen skilles det ikke i tilstrekkelig grad mellom bærekraftig bestandsforvaltning og *fordeling* av denne ressursen. Det er flere forhold som samlet sett sterkt indikerer en villaksforvaltning på elveinteressentenes premisser. Fangststatistikken viser at det i realiteten har skjedd en omfordeling av villaksressursen fra sjø til elv, og dermed bl.a. en urettmessig verdiforringelse av grunneier- og fiskerettighetene i sjø til fordel for elveeiere. Dette til tross for ovennevnte forutsetning for innstrammingene som ble innført i sjølaksefisket fra 2008, hvor det ble lagt til grunn at byrdefordelingen mellom sjø og elv skulle være lik.

Videre har forvaltningen – til tross for ovennevnte – i praksis innført «fang og slipp» som en reguleringsform i elver hvor det ikke burde vært åpnet for laksefiske, eller hvor fiskepresset burde vært redusert, og det er i fangststatistikken for elvefisket altså innført et skille mellom «avlivet» og «gjenutsatt» fisk.

Det bør i utgangspunktet være fisketid i sjøen i den perioden det er rasjonelt å utøve et sjølaksefiske med tradisjonell kilenot eller krogarn. For eksempelvis kysten av Troms har det ikke blitt åpnet for sjølaksefiske før 10. juli – når sesongen er på hell og forholdene i sjøen er blitt vanskelig med groe og maneter, mens fisket i elvene åpnes allerede fra 15. juni. En slik forskyvning av fisketid i sjøen har gjort det vanskelig å utnytte fiskerettighetene langs kysten og potensialet i dette, og fremstår som en bevisst vanskeliggjøring av sjølaksefisket. Det er på ingen måte naturlig at elvefisket starter tidligere enn sjølaksefisket, all den tid laksen ankommer kysten *før* den vandrer opp i elvene. Sjølaksefisket bør (som for elvefisket) kunne utøves i den perioden det er rasjonelt å fiske.

Det er godt kjent at det fra elveinteressentenes side stadig blir argumentert med at laksefiske i elvene genererer større verdiskaping enn sjølaksefisket, for slik å oppnå en favorisering av elvefisket. Det vises til rapporter utarbeidet på oppdrag av dem selv, hvor eksempelvis alt av utgifter (reiseutgifter, kost og losji, fiskeutstyr mv.) for en elvefisker anses som verdiskaping/ringvirkning, mens det sammenlignes med oppnådd førsthandspris pr. kg laks fra sjølaksefisket. Dersom det skulle gjøres reelle sammenligninger, måtte man selvsagt også ta i betraktning det sjølaksefiskerne har av utgifter og det som genereres i lokalsamfunnene som følge av deres aktivitet og tilstedeværelse på kysten. Samt det faktum at dagens reguleringer i sjølaksefisket minimaliserer mulighetene for å utnytte potensialet for verdiskaping knyttet til dette fiskeriet. I tillegg oppleves reguleringene som en urimelig utfasing av en viktig tradisjonell kystkultur.

Når det gjelder selve bestandsforvaltningen, synes denne å være basert på metodikk og datainnsamling svært forskjellig fra bestandsforvaltning for marine fiskebestander. I motsetning til hva som er gjeldende for øvrig fiskeriforvaltning, hvor det utarbeides bestandsestimater og prognoser i forkant av fisket, baseres prognosene i lakseforvaltningen på data innhentet fra elvene etter at fisket er ferdig det aktuelle året. Med store naturlige svingninger i bestandsstørrelse og lakseinnsig fra år til år, blir det ofte dårlig sammenfall mellom bestandsstørrelse og reguleringstiltak, når reguleringene bygger på fjorårets bestand i elvene etter avsluttet fiske. Metodikken innebærer en forvaltning som alltid vil være på etterskudd.

Metodikken er også basert på en oppdeling av laksebestanden, ikke bare mellom elvene, men også mellom ulike deler av større vassdrag. Resultatet blir en forvaltning innrettet mot ulike populasjoner/bestandskomponenter, hvor man kan argumentere for mest mulig målrettet fiske i de enkelte elvene, mens øvrig fiske fremstilles som et uheldig fiske på såkalt «blandede bestander». Men det er liten tvil om at en slik forvaltning er i elveeierens interesse. Større innhenting og bruk av data fra sjøen, herunder fra sjølaksefiske, ville trolig kunne medvirke til prognoser mer i forkant av fisket – spesielt for elvefisket. I forvaltningen av marine bestander anses det for øvrig ikke å være noen ulempe (tvert om) at det utøves fiske på blandede bestandskomponenter, og man søker der heller å unngå selektiv beskatning på populasjoner i dårlig forfatning – og da primært unngå fiske på gyteområder.

Innskrenkninger i sjølaksefisket synes å ha skjedd på falske premisser ("bestandshensyn"), og i realiteten handler det altså om en omfordeling og utfasing av dette tradisjonsrike fisket til fordel for elveinteressentene. Forvaltningen er ensidig innrettet mot sistnevnte, ofte rettfærdiggjort med "krevende kultiveringsarbeid" i elvene - der villaksen som kjent har de største utfordringene.

Det kan også stilles spørsmål ved om norske interesser er tilstrekkelig ivaretatt i forhandlinger med naboland som Finland og Russland, når man ser hvilken innflytelse disse er gitt mht. reguleringer i det norske sjølaksefisket.

Behov for en styrket og videreutviklet villaksforvaltning

Den historiske fangststatistikken indikerer at høstingspotensialet for villaksressursen er vesentlig større i sjøen enn i elvene. Laksen har som kjent oppvekstområder i sjøen, og naturen er innrettet slik at det er relativt få individer av bestanden som overlever og når tilbake til gytekulpen i elva – for å sikre videre rekruttering. Dette forutsetter at det særlig i elvene sikres en beskatning som er «føre-var», heller enn «etter-snar».

De fleste har registrert at det stadig gis uttrykk for kritiske bestandssituasjoner for villaksen. Samtidig er det en kjensgjerning at de reelle utfordringene for villaksen handler om mer enn bare lakselus og rømt oppdrettslaks. Det er rimelig klart at det er noen grunnleggende utfordringer knyttet til både forskningsbehovet og forvaltningen. En god forvaltning av villaksen betinger at også havfasen inngår, men i dagens forvaltning tas det lite hensyn til denne fasen av laksen liv. Den ensidige innretningen og fokuset på villaksen i elvefasen har neppe vært til det beste for villaksbestandene, og det kan synes som om fordelingspolitikk (omfordeling fra sjø til elv) har vært førende og viktigere enn en villaksforvaltning som sikrer levedyktige og robuste bestander.

Fjordfiskeremnda mener at NFD har det beste utgangspunktet for å sikre en forsvarlig forvaltning av anadrom laksefisk, på samme måte som for andre viktige bestander av villfisk.

Forvaltningen må baseres på best tilgjengelig kunnskap og internasjonalt anerkjente forvaltningsprinsipper for fiskebestander, som sikrer levedyktige bestander og grunnlag for en langsiktig bærekraftig høsting av ressursen. Dagens forvaltningsregime og foreliggende høringsforslag legger opp til en total utfasing av sjølaksefisket, og dermed en viktig del av kystkulturen, til fordel for et turistfiske i elvene, noe som neppe har vært Stortingets intensjoner i villakspolitikken. Denne situasjonen er for øvrig et paradoks, med tanke på at KLD – med Riksantikvaren – også har et særlig ansvar for ivaretagelse av kystkultur.

For videreutvikling av villaksforvaltningen bør forvaltningsansvaret snarest overflyttes til NFD. Det må utvikles forvaltningsråd om villaks i havet innen felt som regulering av bifangst, prediksjoner av kommende lakseinnsig og kvoteråd. En flytting av forvaltningsansvaret til NFD vil tilrettelegge for et styrket kunnskapsgrunnlag og en forvaltning som kan gi laksebestandene et løft, og dermed grunnlag for en optimalisering av høstings- og verdiskapingspotensialet til nytte for rettighetshavere både på kysten og langs elvene.

Det er viktig at det forvaltningsorgan som har ansvar for villaksen opptrer på en måte som gir tiltro til forvaltningens uavhengighet og objektivitet. En samling av all lakseforvaltning under NFD vil også medføre en samling av kompetansemiljøene og bedre koordinering av forskningen på villaks og andre fiskebestander, og av forskningen på villaksens interaksjon med oppdrettslaks. Villaksforvaltningen innlemmes i etablert forvaltningsregime for marine ressurser. Dette vil også være kostnadsbesparende og effektivt sammenlignet med dagens fragmenterte forvaltningsansvar.

Oppsummering

Fjordfiskenemnda mener det ikke foreligger grunnlag for å innføre ytterligere innskrenkninger i det allerede sterkt regulerte sjølaksefisket. Dette fisket har lang tradisjon som binæring og kulturbærer i mange nordnorske kyst- og fjordområder, og en ev. gjennomføring av forslagene i høringen vil innebære en total utradering av dette. Fjordfiskenemnda forutsetter at høringsnotatets reguleringsforslag vedr. sjølaksefisket ikke innføres, og at siste års reguleringer i sjø som et minimum videreføres i angjeldende reguleringsperiode (2021-2025).

Nemnda vil også påpeke at det foreligger verken grunnlag eller hjemmel for at Miljødirektoratet kan innføre totalforbud mot direktefiske etter saltvannsfisk i sjøen nedenfor vassdrag, og legger til grunn at også dette forslaget utgår.

Fjordfiskenemnda mener videre det er behov for en gjennomgang av villaksforvaltningen, hvor det vurderes nødvendige endringer som sikrer at denne ressursen blir forvaltet etter samme prinsipper som andre viktige fiskebestander. Det må oppnås et ryddig skille mellom bestandsforvaltning og fordelingspolitikk, for å sikre levedyktige bestander og en optimalisering av høstings- og verdiskapingspotensialet til nytte for rettighetshavere både på kysten og langs elvene. Lovverket som ivaretar grunneierrettigheter og sjølaksefiskernes interesser og rettigheter må overholdes på alle nivå i forvaltningen. Fjordfiskenemnda mener at Klima- og miljødepartementet med sine føringer fremstår som en ensidig representant for elveinteressene, og at det vil være vanskelig å sikre levedyktige bestander og grunnlag for langsiktig bærekraftig høsting av denne ressursen langs både sjø og elv, uten at forvaltningsansvaret overflyttes til Nærings- og fiskeridepartementet.

Fjordfiskeremnda er ellers forundret over at nemnda fortsatt ikke er tatt med på adresselisten over høringsinstanser i en slik sak. Nemnda ber om at man for ettertiden blir registrert som adressat/mottaker i alle relevante hørings saker.

Sak 10 – Fiske etter pukkellaks

Relevante rapporter/lenker;

«Tiltak mot pukkellaks i Troms og Finnmark» - Oppsummering av tiltak utført av frivillige organisasjoner i 2021» av Statsforvalteren i Troms og Finnmark;
<https://www.statsforvalteren.no/contentassets/92ed5100299c4d4caf705f45ea632684/rapport-fra-bekjempelse-av-pukkellaks-2021.pdf>

Notat om «Bistand til av uttak pukkellaks Troms og Finnmark / Nordland og Trøndelag» av Naturtjenester i Nord (pdf vedlagt). (OBS: Avsnitt om sjølaksefiske på side 3).

«Forslag til handlingsplan mot pukkellaks» av Nina og Statsforvalteren i Troms og Finnmark;
<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/april-2021/forslag-til-handlingsplan-mot-pukkellaks/>

«Kompetansegruppe for tiltak mot pukkellaks»;
<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/februar-2022/kompetansegruppe-for-tiltak-mot-pukkellaks-opprettet/>

(Anbefales!) Foredrag (video) om pukkellaks på YouTube, fra konferansen «Nanne 2022», innslaget om pukkellaks starter 1 time og 13 min ut i konferansen;
<https://www.youtube.com/watch?v=o4b8y2W4Pck>

Ovennevnte gir et godt innblikk mht. bestanden i norske farvann og hvilke tiltak som så langt har vært iverksatt for nedfisking av bestanden. Valg av strategi og tiltak fremstår imidlertid som litt «tilfeldig», og det fremkommer uklart hvilke politiske føringer som ligger til grunn. Eksempelvis er det for kongekrabbe, som også har innvandret til norske farvann etter utsetting i Russland, etablert en omforent (todelt) forvaltningsstrategi ved at saken har vært forelagt Stortinget flere ganger (bl.a. to stortingsmeldinger). Det kan derfor være grunnlag for å stille spørsmål ved Miljøvernmyndighetenes valg av forvaltningsstrategi (lite fokus på ressursutnyttelse) og tiltak (kun fiske i elver) for pukkellaks i norske farvann.

Sekretariatet har forespurt Miljødirektoratet om dette – og fått svar, jf. etterfølgende e-poster.

Fra: Bernt Bertelsen <beber@fiskeridir.no>

Sendt: onsdag 2. mars 2022 12:45

Til: Jarle Steinkjer <jarle.steinkjer@miljodir.no>; Eirik Frøiland <eirik.froiland@miljodir.no>

Emne: Spørsmål vedr. fiske etter pukkellaks i sjøen

Hei,

Fiskeridirektoratet region Nord har sekretariatet for Fjordfiskerinemnda. Nemnda skal ha møte 9. mars, hvor fiske etter pukkellaks er på dagsorden. Sekretariatet er i den anledning bedt om å innhente bakgrunnsinformasjon som oppsummerer status for bestanden og fisket i norske farvann, herunder en oversikt over hvilke tiltak som har vært innført for nedfisking av bestanden, og om det kan være grunnlag for et fiske etter pukkellaks i sjøen.

Vi fant e-post adressene deres her; <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/februar-2022/kompetansegruppe-for-tiltak-mot-pukkellaks-opprettet/>. Vi er således kjent med «Forslag til handlingsplan mot pukkellaks», hvor fangst av pukkellaks i sjøen omtales i kap. 6.5, samt at det i sammendraget fremkommer at «Det er nødvendig å etablere et samarbeid med Russland for samordnede tiltak for å redusere pukkellaks i elver og **kystfarvann** i hele nordområdet» [vår utheving].

Videre leser vi at det er oppnevnt en kompetansegruppe som «skal gi råd til miljøforvaltningen, for å sikre at de mest effektive tiltakene mot pukkellaks gjennomføres».

Vi forstår at man ikke kan forskuttere hvilke råd miljøforvaltningen vil få, men finner det relevant for Fjordfiskerikommisjonens behandling av saken å avklare/spørre om:

Miljødirektoratet har fremlagt sine anbefalinger til KLD om «prioritering av tiltak mot pukkellaks» - basert på forslaget til handlingsplanen utarbeidet av Nina og Statsforvalteren i Troms og Finnmark, men foreligger det p.t. noen politiske føringer mht. hvordan denne arten/bestanden skal forvaltes i Norge?

Vurderer Miljødirektoratet det som uaktuelt å betrakte pukkellaksen i Norge som en ressurs i perioden mai – juli, når den i et ev. sjøfiske trolig er av utmerket kvalitet som en matressurs (og økonomisk ressurs) – ev. som ledd i en strategi for å holde bestanden nede?

Vil det kunne bli innført nye tiltak allerede for sesongen 2022, som også inkluderer et sjøfiske?

Fint med en tilbakemelding i løpet av uka, slik at svarene kan inngå i saksforberedelsen.

Mvh

Bernt Bertelsen | Seniorrådgiver
Tlf: +47 55 23 80 00 | +47 93437000
FISKERIDIREKTORATET
Fartøy- og deltakerseksjonen i region Nord
bernt.bertelsen@fiskeridir.no | fiskeridir.no

Fra: Eirik Frøiland <Eirik.Froiland@miljodir.no>

Sendt: onsdag 2. mars 2022 13:52

Til: Bernt Bertelsen <beber@fiskeridir.no>

Kopi: Raoul Bierach <raoul.bierach@miljodir.no>; Jarle Steinkjer <jarle.steinkjer@miljodir.no>

Emne: Sv: Spørsmål vedr. fiske etter pukkellaks i sjøen

Hei,

Pukkellaksen er en uønsket fremmed art i Norge. Miljødirektoratet får sine oppdrag fra KLD. Regjeringens politikk for pukkellaks kommer til uttrykk i statsbudsjettet for 2022:

"Siden 2017 har det vært en urovekkende trend i vekst av antall pukkellaks i norske vassdrag, primært i Øst-Finnmark. Regjeringen er opptatt av å bekjempe spredningen av pukkellaks, og forslår å bevilge 15,3 millioner kroner til tiltak mot pukkellaksen."

Å gi råd om evt. uttak/bekjempelse i sjøen inngår i kompetansegruppas mandat, og vi kan ikke forskuttere evt. råd. Miljødirektoratet er også i kontakt med Fiskeridirektoratets hovedkontor om dette. Det er ikke forventet store mengder pukkellaks i 2022, fordi pukkellaksen har en toårig livssyklus, og det så langt kun er forventet større mengder av pukkellaks i oddetallsår.

Med hilsen

Eirik Frøiland
Miljødirektoratet